

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ
ПРЕВЕНТИНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

КАФЕДРА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Андрій ФОМЕНКО

_____._____._____ 2020

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ»

Освітній ступінь: доктор філософії

Спеціальність 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни **вибіркова**

ОНП «Право» третього (освітньо-наукового) рівня

наказ ДДУВС № 166 від 17.02.2020

Мова навчання: **українська**

Дніпро – 2020

Національна безпека України. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти, що навчаються на третьому рівні вищої освіти (доктор філософії) спеціальності 081 «Право»: Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. – 19 с.

РОЗРОБНИК:

Віталій ПОКАЙЧУК, завідувач кафедри тактико-спеціальної підготовки, факультету ПФППД ДДУВС, кандидат юридичних наук, доцент.

Василь ПОЛИВАНЮК, доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки, факультету ПФППД ДДУВС, кандидат юридичних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Андрій СОБАКАРЬ, завідувач кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Олександр КОМИСАРОВ, заступник начальника з навчально-методичної та наукової роботи Київського факультету Національної академії НГУ, доктор юридичних наук, професор

Розглянуто на засіданні кафедри тактико-спеціальної підготовки
19.06.2020, протокол № 17

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
25.08.2020, протокол № 11.

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 5 років
27.08.2020 року, протокол №12.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Національна безпека України» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти – доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття та поглиблення знань теоретико-правових категорій здобувачів щодо правових і організаційних питань забезпечення національної безпеки України, складових її системи, новітніх тенденції щодо реформування сектору безпеки та оборони держави, правових інститутів, підгалузей; визначення місця та ролі службово-бойової діяльності у забезпеченні національної безпеки; формування вмій та навичок правильного тлумачення та реалізації законодавчих норм у практичній діяльності сил сектору безпеки та оборони України.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Національна безпека України» є:

– поглиблене вивчення концептуальних основ національної безпеки, складових елементів її системи, критеріїв формування найважливіших сфер життєдіяльності, основних суб'єктів, об'єктів та підходів забезпечення національної безпеки, особливостей забезпечення національної безпеки силами сектору безпеки та оборони України;

– оволодіння здобувачами методами і засобами створення безпечних обставин з урахуванням специфічних особливостей при виконанні оперативно-службових та службово-бойових завдань силами сектору безпеки та оборони України на базі знань дисциплін «Національна безпека України» і профільюючих дисциплін.

Згідно з освітньо-науковою програмою, вивчення навчальної дисципліни «Національна безпека України» має сформулювати та актуалізувати такі результати навчання аспіранта як:

ПРН 1. Вміти досліджувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні соціально-правові концепції та теорії, формулювати та обґрунтовувати наукові підходи до вирішення актуальних питань у сфері правозастосування.

ПРН 2. Вміти здійснювати наукові дослідження з питань функціонування правової системи та правового забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб та функціонування органів публічної влади.

ПРН 3. Вміти досягати наукових результатів, що переосмислюють наявні та створюють нові цілісні знання відповідно до актуальних проблем розвитку правових-відносин з використанням новітніх методів наукового дослідження.

ПРН 4. Мати здібності до застосування комплексного системного підходу при проведенні аналізу, оцінюванні та формулюванні обґрунтованих висновків, пропозицій щодо розробки та реалізації правової політики держави та представлення результатів наукового дослідження з використанням сучасних методів пізнання об'єктивної дійсності.

ПРН 6. Виявляти лідерські якості, уміти самонавчатися, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за визначення новизни наукових досліджень та прийняття експертних рішень.

ПРН 7. Володіти навиками до застосування наукових знань і методик з метою вибору та обґрунтування регуляторів та важелів правової політики держави, удосконалення механізму реалізації правової політики держави, проводити науково-дослідну діяльність у сфері права.

ПРН 8. Готувати аналітичні матеріали для формування та реалізації правової політики і ухвалення стратегічних рішень для зацікавлених суб'єктів.

ПРН 9. Уміти організовувати основні форми навчання у вищій школі, застосовувати сучасні технології і методи, користуватися сучасними інформаційними засобами.

ПРН 10. Вміти визначати юридичну політику та правозастосовну практику державних інституцій, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднаннях, в інших юридичних особах незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності.

ПРН 11. Володіти навиками, які необхідні для розробки проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати і розробляти на їх основі рішення.

ПРН 12. Уміти використовувати інформаційні технології, методи та інструментальні засоби структурного, функціонального, процесного та імітаційного моделювання в юридичній діяльності.

ПРН 13. Володіти навиками планування, аналізу, прогнозування та контролю юридичної роботи в органах та підрозділах МВС інших державних інституціях, органах місцевого самоврядування, громадських об'єднаннях, в юридичних особах незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності.

ПРН 14. Володіти термінологією наукових досліджень у галузі права, в тому числі іноземними мовами на рівні, достатньому для здійснення наукових комунікацій, обґрунтування та захисту власних наукових досліджень, в тому числі для міжнародного наукового співробітництва.

ПРН 15. Вміти досліджувати проблеми правового забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. При засвоєнні цього курсу необхідно використовувати знання, отримані в процесі здобуття освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр» за спеціальністю 081 «Право».

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2. *(оновлюється щорічно).*

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Загальна теорія національної безпеки: поняття та зміст

Сутність методологічної категорії парадигми безпеки та їх структура. Генеза та еволюція концепції національної безпеки України. Стратегічні цілі, пріоритети та завдання політики національної безпеки. Правова основа державної політики у сферах національної безпеки і оборони. Принципи державної політики у сферах національної безпеки і оборони. Демократичний цивільний контроль сектору безпеки і оборони. Загрози національній безпеці України та їх динаміка. Національні інтереси України. Оборонно-промисловий комплекс України. Сучасні проблеми національної безпеки. Стратегічні цілі та основні завдання політики національної безпеки.

ТЕМА 2. Система забезпечення національної безпеки України

Поняття та зміст системи забезпечення національної безпеки України. Компоненти, основні напрями державної політики та суб'єктів системи національної безпеки України. Сектор безпеки і оборони України. Склад сектору безпеки і оборони України. Сили безпеки України. Сили оборони України. Оборонно-промисловий комплекс України. Громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України. Керівництво у сферах національної безпеки і оборони. Координація у сферах національної безпеки і оборони. Функції та повноваження складових сектору безпеки і оборони України. Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України як суб'єкти забезпечення національної безпеки України.

Складові сектору безпеки і оборони: Міністерство оборони України (головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань національної безпеки у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період); Збройні Сили України; Державна спеціальна служба транспорту; Міністерство внутрішніх справ України (центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах: забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання громадської безпеки і правопорядку, а також надання поліцейських послуг; захисту державного кордону України та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні; цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності; міграції (імміграції та еміграції); Національна гвардія України; Національна поліція України; Державна прикордонна служба України; Державна міграційна служба України; Державна служба України з надзвичайних ситуацій; Служба безпеки України; Управління державної охорони України; Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації

України; Апарат Ради національної безпеки і оборони України; розвідувальні органи України; центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику.

Інші державні органи та органи місцевого самоврядування які здійснюють свої функції із забезпечення національної безпеки у взаємодії з органами, які входять до складу сектору безпеки і оборони.

Принципи вдосконалення системи забезпечення національної безпеки. Напрями вдосконалення системи забезпечення національної безпеки України. Реформування сектору безпеки і оборони як цілісної системи. Розвиток демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони.

ТЕМА 3. Мета, принципи і види планування у сферах національної безпеки і оборони

Принципи планування у сферах національної безпеки і оборони. Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування у сферах національної безпеки і оборони. Документами довгострокового планування (Стратегія національної безпеки України, Стратегія воєнної безпеки України, Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України, Стратегія розвитку оборонно-промислового комплексу України, Стратегія кібербезпеки України, Національна розвідувальна програма). Документами середньострокового планування (інші стратегічні документи, програми щодо розвитку складових сектору безпеки і оборони, зокрема оснащення їх сучасним озброєнням і військовою технікою, створення необхідних запасів матеріально-технічних засобів та необхідних для цього потужностей оборонно-промислового комплексу, реалізація інших заходів з посилення обороноздатності держави). Документами короткострокового планування (щорічне розроблення планів утримання та розвитку (діяльності) складових сектору безпеки і оборони, основних показників здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення за закритими закупівлями (на трирічний період), у яких визначаються завдання щодо реалізації документів довгострокового і середньострокового планування).

Комплексний огляд сектору безпеки і оборони (оборонний огляд, огляд громадської безпеки та цивільного захисту, огляд оборонно-промислового комплексу, огляд розвідувальних органів України, огляд загальнодержавної системи боротьби з тероризмом, огляд стану кіберзахисту державних інформаційних ресурсів та критичної інформаційної інфраструктури).

Шляхи досягнення цілей і реалізації пріоритетів державної політики у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва. Стратегічний оборонний бюлетень України.

Фінансове забезпечення сектору безпеки і оборони. Міжнародне співробітництво з питань національної безпеки.

ТЕМА 4. Місце та роль службово-бойової діяльності у забезпеченні національної безпеки

Поняття та сутність службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку. Суб'єкти службово-бойової діяльності. Об'єкт службово-бойової діяльності. Правові, організаційно-управлінські основи службово-бойової діяльності як державної форми забезпечення національної безпеки України. Нормативно-правове визначення сутності та змісту, організації і тактики протидії посяганням окремих організацій, груп осіб на національні інтереси України. Нормативно-правові засади застосування сил сектору безпеки та оборони України в умовах виникнення та ліквідації наслідків кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

з навчальної дисципліни «Національна безпека України» передбачено:

- для денної форми навчання – екзамен;
- для заочної форми навчання – екзамен;

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерії оцінювання успішності навчання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	Пояснення
90–100	Відмінно	A	Теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі (<i>повна здатність</i> застосовувати знання теоретико-правових категорій щодо правових і організаційних питань забезпечення національної безпеки України, складових її системи, новітніх тенденції щодо реформування сектору безпеки та оборони держави, правових інститутів, підгалузей; сформовані необхідні практичні навички (<i>повна здатність</i> до критичного та системного аналізу системи забезпечення національної безпеки України і застосування набутих знань у професійній діяльності – при здійсненні моніторингу законодавчого забезпечення сил сектору безпеки та оборони, відображення їх в наукових публікаціях)
83–89	Добре	B	Теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі (здатність застосовувати знання теоретико-правових категорій щодо правових і організаційних питань забезпечення національної безпеки України, складових її системи, новітніх тенденції щодо реформування сектору безпеки та оборони держави, правових інститутів, підгалузей <i>в достатньому обсязі</i> ; в основному сформовані необхідні практичні навички (здатність до критичного та системного аналізу системи забезпечення національної безпеки України і застосування набутих знань у професійній діяльності – при здійсненні моніторингу законодавчого забезпечення сил сектору безпеки та оборони, відображення їх в наукових публікаціях <i>в достатньому обсязі</i>)

75–82		C	Теоретичний зміст курсу переважно засвоєний (здатність застосовувати знання теоретико-правових категорій щодо правових і організаційних питань забезпечення національної безпеки України, складових її системи, новітніх тенденції щодо реформування сектору безпеки та оборони держави, правових інститутів, підгалузей на належному для правника рівні; в основному сформовані практичні навички (здатність до критичного та системного аналізу системи забезпечення національної безпеки України і застосування набутих знань у професійній діяльності – при здійсненні моніторингу законодавчого забезпечення сил сектору безпеки та оборони, відображення їх в наукових публікаціях на належному для науковця рівні)
68–74	Задовільно	D	Теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру (неповна здатність застосовувати знання теоретико-правових категорій щодо правових і організаційних питань забезпечення національної безпеки України, складових її системи, новітніх тенденції щодо реформування сектору безпеки та оборони держави, правових інститутів, підгалузей на належному для правника рівні; в основному сформовані практичні навички (неповна здатність до критичного та системного аналізу системи забезпечення національної безпеки України і застосування набутих знань у професійній діяльності – при здійсненні моніторингу законодавчого забезпечення сил сектору безпеки та оборони, відображення їх в наукових публікаціях на належному для науковця рівні)
60–67		E	Теоретичний зміст курсу засвоєний частково (часткова здатність застосовувати знання теоретико-правових категорій щодо правових і організаційних питань забезпечення національної безпеки України, складових її системи, новітніх тенденції щодо реформування сектору безпеки та оборони держави, правових інститутів, підгалузей; не сформовані деякі практичні навички (часткова здатність до аналізу системи забезпечення національної безпеки України і застосування набутих знань у професійній діяльності – при здійсненні моніторингу законодавчого забезпечення сил сектору безпеки та оборони, відображення їх в наукових публікаціях)
35–59	Незадовільно	FX	Теоретичний зміст курсу засвоєний частково з істотними прогалинами (НЕЗДАТНІСТЬ застосовувати знання теоретико-правових категорій щодо правових і організаційних питань забезпечення національної безпеки України, складових її системи, новітніх тенденції щодо реформування сектору безпеки та оборони держави, правових інститутів, підгалузей; не сформовані необхідні практичні навички (НЕЗДАТНІСТЬ до аналізу системи забезпечення національної безпеки України і застосування набутих знань у професійній діяльності – при здійсненні моніторингу законодавчого забезпечення сил сектору безпеки та оборони, відображення їх в наукових публікаціях)
1–34		F	Теоретичний зміст курсу не засвоєний (ПОВНА НЕЗДАТНІСТЬ застосовувати знання теоретико-правових категорій щодо правових і організаційних питань забезпечення національної безпеки України, складових її системи, новітніх тенденції щодо реформування сектору безпеки та оборони держави, правових інститутів, підгалузей); не сформовані необхідні практичні навички (ПОВНА НЕЗДАТНІСТЬ до аналізу системи забезпечення національної безпеки України і застосування набутих знань у професійній діяльності – при здійсненні моніторингу законодавчого забезпечення сил сектору безпеки та оборони, відображення їх в наукових публікаціях)

Критерії оцінювання успішності навчання самостійної роботи здобувачів

Письмова відповідь на кожне із питань самостійної роботи чи вирішення однієї із задач; якісне та повне ведення слухачем конспекту лекції, письмова підготовка до семінарського заняття – оцінюється до 5 балів.

Критерії оцінювання успішності навчання індивідуальної роботи здобувачів

Види робіт	Виконання індивідуальної роботи (максимум 15 балів)	
	Реферат	до 5 балів
	Доповідь-анотація на основі наукової статті	до 5 балів
	Виконання інших видів робіт (підготовка есе, кросворду, словника, презентації тощо)	до 5 балів
	Опублікування електронної петиції	до 10 балів
	Направлення звернення та отримання відповіді (в тому числі в електронній формі)	до 10 балів
	Додатково:	
	Наукова конкурсна робота	Може бути врахована при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
	Наукова стаття	
	Тези доповіді на науково-практичний захід	До 5 балів
Виступ на засіданні наукового гуртка наданий письмово		

Примітка: несвоєчасність виконання слухачем самостійної та індивідуальної роботи без поважних причин оцінюється на 1-3 бали нижче, ніж передбачено критеріями оцінювання цих видів робіт.

Для навчальної дисципліни «Національна безпека України» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

- квізи (тестові завдання);
- реферати;
- есе;
- доповіді;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- модульний контроль;
- екзамен.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- навчальна аудиторія;
- мультимедійний проектор;
- екран для мультимедійного проектора зі штативом;
- ноутбук;
- програмне забезпечення для доступу до мережі Інтернет;
- програмне забезпечення Microsoft Power Point;
- акустичні колонки;
- лазерна указка;
- кліп-чарт;
- кольорові маркери;
- дошка;
- крейда.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Лариса НАЛИВАЙКО

Національна безпека України

Освітньо-науковий ступінь **доктор філософії** Спеціальність **081 Право**

на 2020/2021 навчальний рік

Форма навчання **ДЕННА**

Обсяг **3** кредити ЄКТС (90 годин)

Курс **2**

№ теми (згідно з РПНД)	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практичні заняття	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Загальна теорія національної безпеки: поняття та зміст	18	6	2	4		12
2.	Система забезпечення національної безпеки України	26	8	2	6		18
3.	Мета, принципи і види планування у сферах національної безпеки і оборони	28	10	4	6		18
4.	Місце та роль службово-бойової діяльності у забезпеченні національної безпеки	18	6	2	4		12
Разом за семестр		90	30	10	20		60
Форма підсумкового контролю		Залік					

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Лариса НАЛИВАЙКО

Національна безпека України

Освітньо-науковий ступінь **доктор філософії** Спеціальність **081 Право**

на 2020/2021 навчальний рік

Форма навчання **ЗАОЧНА**

Обсяг **3** кредити ЄКТС (90 годин)

Курс **2**

№ теми (згідно з РПНД)	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практичні заняття	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Загальна теорія національної безпеки: поняття та зміст	16	4	2	2		12
2.	Система забезпечення національної безпеки України	22	4	2	2		18
3.	Мета, принципи і види планування у сферах національної безпеки і оборони	24	4	2	2		20
4.	Місце та роль службово-бойової діяльності у забезпеченні національної безпеки	28	4		4		24
Разом за семестр		90	16	6	10		74
Форма підсумкового контролю		Залік					

Додаток 2
до Робочої програми навчальної
дисципліни
«Національна безпека України»

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ»

Освітній ступінь: **доктор філософії** Спеціальність: **081 «Право»**
на 2020/2021 навчальний рік

Основні нормативні акти

Конституція України

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141

Акти міжнародного права

1. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

2. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції від 17 липня 1997 року № 475/97 ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (ратифіковано Законом України № 1678-VII від 16.09.2014) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_all/print1454426885682487.

Закони України

1. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 31. – Ст. 141.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7.12.1984. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984, додаток до № 51. Ст.1122.

3. Кодекс адміністративного судочинства України. Закон України від 06.07.2005. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36, № 37. Ст.446.

4. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (Дата звернення 10.02.2018 р.).

5. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон від 3.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

6. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 2 жовт. 2012 р. № 5403-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – N 34-35. – ст.458.
7. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
8. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України від 07.03.2002 р. № 3099-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3099-14>.
9. Про державний кордон України: Закон України від 4 лист. 1991 р. № 1777-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 5. – Ст. 6.
10. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб: Закон України від 04.03.1998 р. № 160/98-BPURL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/160/98-%D0%B2%D1%80>.
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/print1511514732405635>
12. Про Збройні Сили України : Закон України від 06 грудні 1991 року № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
13. Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26 грудня 2002 р. № 2547 // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 31. – Ст. 401.
14. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238.
15. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
16. Про Національну гвардію України: Закон України від 13.03.2014 № 876-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>
17. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. [URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page>.
18. Про оборону України: Закон України від 06.12.1991. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 9, Ст. 106.
19. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 22, ст.303
20. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>
21. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
22. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>
23. Про розвідувальні органи України: Закон України від 22 березня 2001 р. за № 2331-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №19. – Ст. 94.
24. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 березня 1992 року № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#top>
25. Про службу зовнішньої розвідки України: Закон України від 1 грудня 2005 р. за № 3025-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 8. – Ст. 94.

Підзаконні акти

1. Про Концепцію боротьби з тероризмом в Україні : Указ Президента України від 5 березня 2019 року № 53/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53/2019#Text>
2. Питання головного органу військового управління Національної гвардії України : Указ Президента України від 28 березня 2014 року № 346/2014. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/346/2014#n13>
3. Про Антитерористичний центр : Указ Президента України від 11 груд. 1998 р. № 1343/98 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 7. – Ст. 300.
4. Про затвердження Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України: Постанова Кабінету міністрів України від 16.10.2014 р. № 533. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/533-2014-%D0%BF>.
5. Про затвердження Положення про єдину державну систему запобігання, реагування і припинення терористичних актів та мінімізації їх наслідків : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 року № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92-2016-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України: Постанова Кабінету міністрів України від 20.08.2014 р. № 360. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF>
7. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету міністрів України від 16.12.2015 р. № 1052. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF>.
8. Про затвердження Положення про орган військового управління оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України 16.07.2014 № 681. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0890-14#n13>
9. Про Положення про Антитерористичний центр та його координаційні групи при регіональних органах Служби безпеки України : Указ Президента України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/379/99#Text>
10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України»: Указ Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015#Text>
12. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України»: Указ Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92/2016#n2>
13. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України»: Указ

Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/240/2016#n251>

Монографії та інші наукові видання:

1. Артюшин Л.М. Теоретичні аспекти стратегії воєнної безпеки суспільства і держави: монографія / Л.М. Артюшин, Г.Ф. Костенко. – Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. – 176 с. – Бібліогр.: с. 165 – 172.
2. Білорус О.Г. Глобалізація і національна стратегія України: Монографія / Олег Григорович Білорус. – К.: ВО „Батьківщина”, 2001. – 301 с.: мал. – Бібліогр.: с. 210 – 211. – ISBN 966-7544-05-2.
3. Бодрук О. С. Структури воєнної безпеки: національний та міжнародний аспекти / О. С. Бодрук. – К.: НІПМБ, 2001. – 300 с.
4. Глобалізація і безпека розвитку: Національна академія наук України; Інститут світової економіки і міжнародних відносин; Міністерство освіти і науки України; Київський національний економічний університет; Міжнародний інститут глобалістики. – К., 2001. – 733 с.
5. Гончаренко О. Громадський контроль і система національної безпеки / О. Гончаренко, Р. Джангушин, Е. Лисицин // Нац. безпека України. – 2003. – № 1. – С. 39 – 46.
6. Гончаренко О.М., Лисицин Е.М. Методологічні засади розробки нової редакції концепції національної безпеки України: Національний інститут стратегічних досліджень. – К., 2001. – 48 с.
7. Горбулін В. П. Системно-концептуальні засади стратегії національної безпеки України / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. – К.: ДП «НВЦ Євроатлантикінформ», 2007. – 592 с.
8. Горбулін В.П. Національна безпека: український вимір / В.П. Горбулін, О.В. Литвиненко; Інститут проблем національної безпеки Ради національної безпеки і оборони України. – К.: Інтертехнологія, 2008. – 104 с. – ISBN 978-966-1648-03-5.
9. Горбулін В.П. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки: [моногр.] / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. – К.: НІСД, 2010. – 288 с.
10. Демократичний контроль над системою національної безпеки та збройними силами / За ред. О. Гончаренка. – Симферополь: Доля, 2003.
11. Дзьобань О.П. Національна безпека України в умовах соціальних трансформацій: методологія дослідження та забезпечення : [моногр.] – Х.: Константа, 2006. – 440 с.
12. Кременовська І.В. Геополітичні аспекти національної безпеки й оборони України: моногр. / І.В. Кременовська, М.В. Коваль, М.І. Мичко. – Донецьк : ДЮІ ЛДУВС, 2010. – 183 с.
13. Копиленко М.Л., Чумак В.М. Внутрішні фактори зовнішньої політики. – К., 1997.
14. Лисецький А.С. Продовольча безпека України: теорія, методологія, емпіричний аналіз / А.С. Лисецький. – К.: ОРІЯНИ, 2005. – 374 с.

15. Ліпкан В.А. Концепція національної безпеки України. Підходи до формування / В.А. Ліпкан // Вісник прокуратури. – К., 2003. – № 10. – С. 85 – 92.
16. Ліпкан В.А. Теоретичні основи та елементи національної безпеки України: моногр. / В.А. Ліпкан. – К. : Текст, 2003. – 600 с.
17. Маначинський О. Військова безпека України і вплив на неї геополітичних чинників: монографія / О. Маначинський, О. Соболев. – К.: НІСД, 1997. – 164 с. – (Серія „Воєнна безпека”; Вип.4). – Бібліогр.: с. 152-154. – ISBN 966-554-004-1.
18. Національна безпека України: нормат.-прав. акти / Я. Й. Малик, О. І. Береза, М. Ф. Криштанович. – Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 554 с.
19. Нижник Н.Р. Національна безпека України (методологічні аспекти, стан і тенденція розвитку): навч. посібник / Нижник Н.Р., Ситник Г.П., Білоус В.Т.; за заг. ред. П.В. Мельника, Н.Р. Нижник. – Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. – К.: Преса України, 2000. – 304 с. – ISBN 966-7257-30-7*.
20. Новицький Г.В. Теоретико-правові основи забезпечення національної безпеки України: монографія / Г.В. Новицький / Інститут проблем національної безпеки Ради національної безпеки і оборони України; Національна академія Служби безпеки України. – К.: Інтертехнологія, 2008. – 496 с. – Бібліогр.: с. 428-495. – ISBN 978-966-8916-11-3.
21. Палій О.А. Національна безпека України в контексті євроатлантичної інтеграції: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: спец. 21.01.01 „Політологія” / Палій Олександр Анатолійович. – К., 2006. – 13 с.
22. Пендюра М.М. Національна безпека України в контексті сучасних європейських геополітичних трансформацій: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 „Теорія держави і права” / Пендюра Микола Миколайович. – К., 2006. – 19 с.
23. Пилипчук В. Г. Формування теоретико-правових основ забезпечення державної безпеки України (кінець ХХ – початок ХХІ століття): моногр. / В. Г. Пилипчук. – К.: НКЦ СБ України, 2008. – 256 с.
24. Покайчук В.Я. Сутність і співвідношення понять «сили безпеки» та «сили охорони правопорядку». Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 4. С. 47-53.
25. Пономаренко Г.О. Адміністративно-правові засади управління у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 „Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / Пономаренко Ганна Олександрівна; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2008. – 39 с.
26. Пономаренко Г.О. Суб'єкти загальної компетенції та їх функції щодо забезпечення внутрішньої безпеки держави / Г.О. Пономаренко // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ, 2007. – № 7. – С. 18 – 23.
27. Розширена Європа та виклики безпеці в Чорноморсько-Каспійському регіоні / Голов. ред. Б. О. Парахонський: НІПМБ. – К., 2003.

28. Сащук Г. Інформаційна безпека в системі забезпечення національної безпеки / Г. Сащук. URL: http://journ.univ.kiev.ua/trk/publikacii/satshuk_publ.php.
29. Ситник Г. П. Національна безпека України: теорія і практика: моногр. / Г. П. Ситник, В. М. Олуйко, М. П. Вавринчук; за заг. ред. Г. П. Ситника. – Хмельницький; К. : Кондор, 2007. – 616 с.
30. Сталий розвиток та екологічна безпека суспільства в економічних трансформаціях: моногр. / Н. М. Андреева, В. О. Бараннік, Є. В. Белашов та ін.; за наук. ред. Є. В. Хлобистова. – Сімферополь : Фенікс, 2010. – 581 с.
31. Україна – НАТО: „за” та „проти” / Національний центр з питань євроатлантичної інтеграції України; Товариство „Знання” України; Науково-дослідний центр правової інформатики Академії правових наук України / О.А. Палій (підгот.). – К.: Товариство „Знання” України, 2007. – 23 с. – ISBN 978-966-618-2*41-1.
32. Хвесик М. А. Продовольча безпека України / М. А. Хвесик, А. С. Лисенький. – К.: РВПС України НАНУ, 2008. – 158 с.
33. Шлемко В. Т. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення / В. Т. Шлемко, І. Ф. Бінько. – К.: НІСД, 1997. – 144 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Горбулін В. П. Засади національної безпеки України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський ; Ін-т пробл. нац. безпеки. – К. : Інтертехнологія, 2009. – 269 с.
2. Данильян О. Г. Національна безпека України: сутність, структура та напрямки реалізації: [навч. посіб.] / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, М. І. Панов. – Х.: Фоліо, 2002. – 285 с.
3. Ліпкан В. А. Національна і міжнародна безпека у визначеннях та поняттях: слов. / В. А. Ліпкан, О. С. Ліпкан. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Текст, 2008. – 398 с.
4. Ліпкан В. А. Теорія національної безпеки: підруч. / В. А. Ліпкан. – К. : КНТ, 2009. – 631 с.
5. Практикум з тактичної підготовки поліцейських Навчальний посібник. / [А.О. Собакарь, О.Г. Комісаров, В.Я. Покайчук та ін.]. Дніпро: ДДУВС, 2018. 158 с
6. Тактика розташування та пересування поліцейських нарядів під час виконання оперативно-службових та службово-бойових завдань (у схемах). [А.О. Собакарь, В.Я. Покайчук, В.Д. Поливанюк та ін.] Навчальний посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. - 79 с. ДСК
7. Тактична підготовка працівників патрульної поліції (поглиблений рівень) [А.О. Собакарь, В.Я. Покайчук, В.Д. Поливанюк та ін.] Навчальний посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. - 213 с. ДСК
8. Превентивна діяльність Національної поліції в умовах загострення санітарноепідемічної ситуації. / А.Є.Фоменко, Л.Р. Наливайко, К.В.Бахчев та ін.. Наук.-практ. рекомендації. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро, 2020. 116 с.
9. Пам'ятка поліцейському із забезпечення публічної безпеки та

охорони правопорядку під час карантину / А.Є.Фоменко, К.В.Бахчев, О.В.Бочковий та ін. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро, 2020. 34 с.

4. Інші джерела:

1. Національний класифікатор ДК 019:2010 «Класифікатор надзвичайних ситуацій»
2. ДСТУ 1.10:2005 «Національна стандартизація. Правила розроблення, побудови, викладання, оформлення, ведення національних класифікаторів».
3. ДСТУ 2272:2006 «Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять».
4. ДСТУ 3041-95 «Система стандартів у галузі охорони навколишнього середовища та раціонального використання ресурсів. Гідросфера. Використання і охорона води. Терміни та визначення».
5. ДСТУ 3513-97 «Метеорологія. Терміни та визначення основних понять».
6. ДСТУ 3517-97 «Гідрологія суші. Терміни та визначення основних понять».
7. ДСТУ 3891-99 «Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять».
8. ДСТУ 3994-2000 «Безпека у надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації природні. Чинники фізичного походження. Терміни та визначення».
9. ДСТУ 4933:2008 «Безпека у надзвичайних ситуаціях. Техногенні надзвичайні ситуації. Терміни та визначення основних понять».

Інтернет-ресурси:

1. Президент України. Офіційне Інтернет представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>
2. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua/>
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Міністерство внутрішніх справ України. Офіційний Інтернет сайт URL: <http://www.mvs.gov.ua/>
5. Національна поліція. Офіційний веб-сайт URL: <http://www.npu.gov.ua>